



Lokalna samouprava

Objavljeno kao dodatak
nedeljnika **VREME** br. 848
od 5. aprila 2007.

MESEČNIK STALNE KONFERENCIJE GRADOVA I OPŠTINA

BROJ 20

APRIL 2007.



Intervju: Rastislav Vrbenski,
zamenik stalnog predstavnika koordinatora UNDP-aza Srbiju
ENTITETI ZA RAZVOJ REGIONA

U OVOM BROJU: PRIVATIZACIJA LOZNIČKE "VISKOZE"

- 4 INTERVJU:**
RASTISLAV VRBENSKI, ZAMENIK
STALNOG PREDSTAVNIKA KOOR-
DINATORA UNDP-A ZA SRBIJU
- 6 50 GODINA EVROPSKIH
INTEGRACIJA:**
EVROPSKA LOKOMOTIVA I
PRIKLJUČENIJA
- 7 SKGO I RELEKS KOMISIJA:**
POSMATRAČI U KOMITETU
REGIONA
- 8 INTERVJU:**
VIDOJE PETROVIĆ, PREDSEDNIK
OPŠTINE LOZNICA
- 9 KANCELARIJA ZA
LER OPŠTINE LOZNICA:**
MARKETING I JAVNO
PARTNERSTVO
- 10 ODBOR ZA PRIVREDNI
RAZVOJ SKGO:**
KAKO PRIVUĆI INVESTICIJE
- 11 NEMAČKA:**
GRADOVI POKRAJINE
RAJNLAND-PFALC
- 12 MIGRACIJE:**
POVRATAK NA
DOBROVOLJNOJ BAZI
- 14 INFO CENTAR ZA ZAŠTITU
ŽIVOTINJA:**
SIGURNA KUĆA ZA PSE LUTALICE
- 15 INFORMATIVNO:**
PROJEKTI SKGO
- 16 OPŠTINSKI ŽIVOT**



Evropska povelja o jednakosti muškaraca i žena

U organizaciji Saveta evropskih opština i regiona (CEMR), u Renu, Francuska, u periodu 22–23. marta 2007. godine organizovan je prvi radni sastanak posvećen implementaciji Evropske povelje o jednakosti muškaraca i žena na lokalnom nivou

CEMR je najveća asocijacija lokalnih i regionalnih vlasti u Evropi, koja okuplja pre-

ko 50 nacionalnih asocijacija iz preko 36 zemalja. Od 1980. godine, Savet se zalaže za aktivno učešće žena u političkom životu, posebno na lokalnom i regionalnom nivou. U okviru svojih aktivnosti, CEMR je 2005. godine napravio nacrt Evropske povelje o jednakosti muškaraca i žena u lokalnom životu, koja je formalno stavljena u proceduru potpisivanja u maju 2006. Do sada je Povelja prevedena na deset evropskih jezika, a potpisalo ju je preko 250 gradova, opština i regiona Evrope.

Evropska povelja poziva sve lokalne i regionalne vlasti da preuzmu formalnu obavezu u izjednačavanju muškaraca i žena u životu lokalne zajednice, kao i da preuzmu mere kako bi ova jednakost postala realnost. Povelja ima 30 članova, a između ostalog govori i o ravnomernoj političkoj zastupljenosti žena i učešću u političkom životu, borbi protiv stereotipa, ravnopravnoj mogućnosti zaposlenja žena i muškaraca i jednakoj novčanoj naknadi za obavljanje istih poslova, jednakom pravu na obrazovanje, socijalnu zaštitu, o eliminaciji eksploatacije i promoviisanju jednakosti van granica Evrope.

U aktivnostima predstavljanja, promocije, usvajanja i primenjivanja odredaba ove Povelje, CEMR se oslanja na nacionalne asocijacije lokalnih vlasti.

Iz ovih razloga, na poziv CEMR-a, predstavnici Stalne konferencije gradova i opština (Jasmina Krunic-Pasku i Vladimir Jovanović) prisustvovali su ovom sastanku, koji je pre svega bio posvećen dosadašnjim aktivnostima vezanim za prevod Povelje na nacionalne jezike i njenom usvajanju od strane lokalnih vlasti.

Opštine kreiraju strateška dokumenta asocijacije

Stalna konferencija gradova i opština je u procesu revidiranja postojećeg Strateškog plana i kreiranja novih strateških dokumenata (Strategija komunikacija). U toku je predstavljanje nacрта oba dokumenta na regionalnim sastancima sa predstavnicima opština širom Srbije. Do sada su održana četiri sastanka – u Sremskoj Mitrovici, Vršcu, Somboru i Valjevu, kojima su prisustvovala 72 predstavnika iz ukupno 41 opštine.

U naredne dve sedmice sastanci su zakazani u Prijepolju (3. april), Kruševcu (4. april), Boru (11. april) i Niškoj Banji (12. april). Pozivi za učešće na skupovima poslani su na adrese još 80 opština i očekuje se, kao i do sada, veliko interesovanje za diskusiju na temu strateškog usmerenja nacionalne asocijacije lokalnih vlasti. Osim predstavljanja prioriteta za 2007. godinu i diskusije na temu strateških planova, učesnici će biti informisani i o projektima SKGO-a koji su u pripremi, kao što je EXCHANGE program obuke u opštinama i drugi.

Podsećamo vas da nacрте oba dokumenta možete preuzeti i sa sajta SKGO www.skgo.org i poslati nam svoje sugestije i predloge na imejl adresu: secretariat@skgo.org ili na faks broj 011/3221-215.

Mesečnik "Lokalna samouprava" je izdanje Stalne konferencije gradova i opština i redovan je dodatak nedeljnika "Vreme". Ovaj dokument izrađen je uz finansijsku pomoć Evropske unije/EAR – Programa podrške opštinama Istočne Srbije, SIDA – Švedske agencije za međunarodni razvoj, UNDP/CBF – Programa za razvoj Ujedinjenih nacija/Jačanje kapaciteta Stalne konferencije gradova i opština i GTZ – Nemačke organizacije za tehničku saradnju. Za stavove izražene u ovom časopisu jedino je odgovorna Stalna konferencija gradova i opština i oni ni u kom slučaju ne odražavaju stavove EU, EAR, SIDA, UNDP/CBF niti GTZ.

STALNA KONFERENCIJA GRADOVA I OPŠTINA, Makedonska 22, Beograd, tel/fax: 011/3223-446, e-mail: secretariat@skgo.org, <http://www.skgo.org>
Uređuju: Vladimir Jovanović i Biljana Vasić, Fotografije: Aleksandar Anđić i SKGO, Grafička postavka: Vreme, Štampa: Rotografika, Subotica



Inkluzija žena u javnom životu

Jedno od osnovnih prava koje garantuju mnogobrojni međunarodni dokumenti o ljudskim pravima jeste upravo ravnopravno učešće muškaraca i žena u procesu odlučivanja o javnim poslovima jednog društva



Piše:
ĐORĐE STANIČIĆ,
generalni
sekretar SKGO

Na insistiranje Eleonore Ruzvelt, umesto do tada uobičajenog termina "prava muškaraca" (men's rights), 1945. godine je u procesu izrade Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima usvojen i unet u ovu deklaraciju termin "ljudska prava" (human rights).

Komisija UN-a za položaj žena, koja je osnovana 1947. godine, igrala je glavnu ulogu u procesu priznavanja ženskih prava. Ova komisija je napravila Nacrt Konvencije o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena koju je Generalna skupština UN-a usvojila 1979, a ratifikovana je 1980. godine. Ista komisija inicirala je četiri velike konferencije o položaju i društvenom angažmanu žena, gde su nastali mnogi dokumenti koje je potpisala većina država članica UN-a.

Pedeset godina nakon potpisivanja ugovora u Rimu, kada je prvi put ustanovljena jednaka novčana naknada za identične poslove koje obavljaju muškarci i žene, evropsko zakonodavstvo u odnosu na pitanja rodne ravnopravnosti doživelo je evoluciju, a pitanje promocije jednakosti muškaraca i žena jedna je od stavki za koje se Evropska unija konstantno zalaže.

Kako je Srbija članica međunarodnih organizacija (Ujedinjene nacije, Savet Evrope) koje su odigrale veliku ulogu u jednakosti i rodnoj ravnopravnosti, mnogobrojni ugovori koje je Srbija potpisala obavezujući su u kontekstu poštovanja odredbi koje se nalaze u ugovorima. Iako svi ovi dokumenti i ugovori nemaju jednaku obavezujuću pravnu snagu, neki od njih pretpostavljaju mehanizme koji omogućavaju sankcionisanje u slučaju njihovog nepoštovanja.

Između ostalih, neki od dokumenata koji regulišu pitanje rodne ravnopravnosti su: Konvencija o političkim pravima žena (1952); Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima (1966); Međunarodni pakt o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima (1966); Deklaracija o eliminisanju svih oblika diskriminacije žena (1967); Konvencija o eliminisanju svih oblika diskriminacije žena (1979); Konvencija o statusu udatih žena; Konvencija o pristanku na brak, minimalnoj dobi za brak i registrovanju brakova; Deklaracija o ravnopravnosti između žena i muškaraca (1988); Deklaracija Saveta Evrope o ravnopravnosti žena i muškaraca kao fundamentalnom kriterijumu demokratije (1997); i mnogi drugi. Primena ovih dokumenata zavisi od domaćeg zakonodavstva, ali se nadzor nad poštovanjem istih vrši van nacionalnog sistema.

Zbog toga što sve veći broj žena koristi mogućnosti za obrazovanje, usavršavanje i napredovanje na radnom mestu, dolazi do sve većeg izjednačavanja i veće jednakosti između muškaraca i žena. Da bi se trend ravnopravnosti polova ugradio u sve politike i na svim nivoima, veoma je važno da se akteri koji su uključeni u proces kreiranja politika upoznaju sa standardima iz ove oblasti.

Sasvim je jasno da je doprinos ženskog dela populacije od velikog značaja za društveni i ekonomski razvoj na lokalnom, nacionalnom i svetskom nivou, i da se nedovoljnom inkluzijom žena u svim društvenim i ekonomskim aktivnostima gube značajni društveni resursi. Usled ovih razloga, aktivnosti međunarodnih institucija (institucije Evropske unije, Ujedinjene nacije, Svetska banka) sve više su usmerene na probleme rodne ravnopravnosti. Uloga žena u politici i ekonomiji se posebno naglašava, pa iz pomenutih institucija dolazi sve više preporuka o različitim merama za sveobuhvatniji doprinos žena ukupnom društvenom, ekonomskom i političkom razvoju. Jedno od osnovnih prava koje garantuju mnogobrojni međunarodni dokumenti o ljudskim pravima jeste upravo ravnopravno učešće muškaraca i žena u procesu odlučivanja o javnim poslovima jednog društva.

Rodna ravnopravnost pretpostavlja da muškarci i žene imaju jednake preduslove za ostvarivanje ljudskih prava. Osim toga, rodna ravnopravnost pretpostavlja i da postoje jednake mogućnosti za muškarce i žene da doprinesu kulturnom, političkom, ekonomskom, socijalnom i nacionalnom napretku, kao i da imaju identične mogućnosti da uživaju sve koristi i beneficije od napretka jedne zajednice.

Savet evropskih opština i regiona (CEMR), kao asocijacija lokalnih i regionalnih vlasti iz preko trideset zemalja Evrope, usvojio je 2006. godine Evropsku povelju o jednakosti muškaraca i žena u lokalnom životu. Povelja je namenjena svim lokalnim i regionalnim vlastima Evrope, a do sada je ovu povelju potpisalo 256 predstavnika lokalnih i regionalnih vlasti širom Evrope.

Poštujući mnogobrojna međunarodna pravila i propise o jednakosti i ravnopravnosti polova, država Srbija je Ustavom RS, članom 15, regulisala pitanje ravnopravnosti: "Država jemči ravnopravnost žena i muškaraca i razvija politiku jednakih mogućnosti." Osim toga, Skupština Srbije konstituisala je Odbor za ravnopravnost polova. Nacrt zakona o ravnopravnosti polova pripremljen je krajem 2005. godine, ali ovaj zakon još uvek nije usvojen.

Bez ravnopravnosti u političkom, ekonomskom i bilo kom drugom obliku odlučivanja, ne postoji mogućnost da rodna ravnopravnost bude integrisana u kreiranje politika vlade. Bez aktivnog učešća žena u procesu izgradnje našeg društva kao modernog, evropski profilisanog i demokratskog, nije moguće ostvarivanje demokratije, ravnopravnosti i napretka društva. ×

Redakcija mesečnika "Lokalna samouprava", koji izlazi svakog prvog četvrtka u mesecu, poziva svoje čitaoce da aktivno učestvuju u kreiranju sadržaja mesečnika posvećenog aktivnostima u opštinama i gradovima u našoj zemlji (ili u regionu) i problemima koji su značajni za unapređenje lokalne samouprave u Srbiji. E-mail adrese na koje možete da nam pišete: secretariat@skgo.org, ili posta@vreme.com, sa naznakom – za časopis "Lokalna samouprava".



**INTERVJU: RASTISLAV VRBENSKI,
ZAMENIK STALNOG PREDSTAVNIKA KOORDINATORA
UNDP-a ZA SRBIJU**

Entiteti za razvoj regiona

“Većini evropskih fondova pristup imaju samo regioni i to ne u administrativnom smislu, jer se teritorijalno-administrativna podela razlikuje u zemljama članicama EU-a”

Program Ujedinjenih nacija za razvoj, UNDP (UN Development Program), promoviše promene i pruža pristup znanju, veštinama i resursima za poboljšanje života građana u 166 zemalja. Sredinom prošle godine, kancelarija UNDP-a za SCG razdvojila se na dve samostalne – UNDP za Srbiju i UNDP za Crnu Goru. Prošle nedelje, tačnije 27. marta 2007. godine, u Beogradu je održan redovni godišnji sastanak na kojem su predstavljeni rezultati rada u prethodnoj godini i Akcioni plan programa za Srbiju za 2007. godinu. Tim povodom razgovarali smo sa Rastislavom Vrbenskim, zamenikom stalnog koordinatora UNDP-a za Srbiju.

LOKALNA SAMOUPRAVA: Koje su glavne oblasti angažovanja UNDP-a u Srbiji?

RASTISLAV VRBENSKI: Ključni prioriteti UNDP-a u Srbiji su razvoj institucija (s akcentom na proces evrointegracije), vladavina prava, smanjenje siromaštva i ekonomski razvoj, bezbednost stanovništva, decentralizacija i razvoj lokalne samouprave. Jedan od ključnih prioriteta UNDP-a jeste decentralizacija i unapređenje lokalne samouprave u Srbiji. To nije izuzetak u odnosu na druge zapadnobalkanske i ostale zemlje u razvoju, kao i nove članice Evropske unije. Zalažemo se za sholiistički pristup, što znači aktivnosti na centralnom nivou i lokalnom nivou kako bismo postigli sinergiju.

Koje konkretne programe UNDP realizuje u Srbiji u domenu lokalne samouprave i decentralizacije?

Pristup UNDP-a podršci lokalnoj samoupravi i decentralizaciji je holistički: mi sprovodimo programe na centralnom nivou i direktno na lokalnom nivou. U Srbiji sada realizujemo drugu fazu programa podrške jačanju kapaciteta Stalne konferencije gradova i opština (centralni nivo), u partnerstvu sa Švedskom agencijom za međunarodnu saradnju i razvoj (SIDA), i naravno u vrlo bliskoj saradnji sa Stalnom

konferencijom gradova i opština. Ne samo po mom mišljenju već i na osnovu procene nezavisnih evaluatora, ovaj program je u prvoj fazi postigao značajne rezultate. U drugoj fazi programa trudimo se da pružimo ključnu institucionalnu podršku Stalnoj konferenciji gradova i opština – izrada i definisanje strateških dokumenata i okvira funkcionisanja, šta bi nacionalna asocijacija gradova i opština trebalo da bude i kako ona može da pruži podršku svom članstvu, gradovima i opštinama u Srbiji.

Južna Srbija i Jugo-zapadna Srbija (Sandžak) su regioni u kojima se sprovode najvažniji programi UNDP-a. Koji su to programi?

UNDP implementira programe u dva regiona – Južna Srbija i Sandžak. To nije slučajno, zato što se jedan od mandata razvojnog programa UN-a odnosi na smanjenje siromaštva, a ove oblasti su najsiromašnije u Srbiji. U Južnoj Srbiji prisutni smo od 2001. godine kroz seriju programa, koji se implementiraju zahvaljujući partnerstvu UNDP-a, drugih međunarodnih donatora, Vlade Republike Srbije i opština u ovom delu Srbije.

Program za poboljšanje rada i oživljavanje opština u Južnoj Srbiji, druga faza (MIR2), sprovodimo zajedno sa nekoliko partnera – Evropskom agencijom za rekonstrukciju, švedskom SIDA i austrijskom i norveškom vladom. Rezultati tog projekta ponekad se pripisuju UNDP-u, ali oni su zaista rezultat partnerstva između međunarodnih organizacija, donatora, Vlade Srbije i opština u Južnoj Srbiji. Program MIR2 sprovodi se u 13 opština u kojima njihovi predsednici i ostali predstavnici lokalnih samouprava imaju ključnu ulogu u upravljanju programima. Mislim da su u Južnoj Srbiji postignuti pozitivni rezultati, pogotovo kada napravimo poređenje sa situacijom od pre tri godine.

Koji su to pozitivni rezultati u Južnoj Srbiji?

Program MIR2 pruža podršku lokalnoj administraciji u kreiranju okvira za budućnost i posticanju ekonomskog razvoja u globalu. Ono što smo postigli u opštinama jeste da izgradimo kapacitete za strateško planiranje i strateško razmišljanje, i da podržimo izradu strategija opštinskog održivog razvoja – u razgovoru sa predsednikom neke od tih opština, on će vam u roku od dva minuta reći koji su prioriteti opštine. I to nisu njegovi lični prioriteti, već su oni dogovoreni sa građanima i drugim institucijama u opštini, što je veoma važno! Kasnije, ti prioriteti bivaju pretočeni u konkretne akcione planove, koji imaju finansijsku podršku programa.

Osim toga, opštine su postale mnogo kompetentnije u rešavanju problema, ali i pružanju usluga stanovništvu – organizovane su obuke i profesionalna usavršavanja za različite nivoe i predstavnike vlasti i administracije u opštinama, gradonačelnike, načelnike odeljenja za finansije, urbanizam, komunalne poslove... Takođe, kroz MIR2, program u partnerstvu sa opštinama, podržali smo osnivanje i funkcionisanje opštinskih uslužnih centara (one-stop-shops). Građani sada jednostavno mogu da uđu u opštinski uslužni centar i zavr-



še posao veoma brzo. Sve je to, naravno, zahtevalo velika ulaganja i investicije, kako finansijske tako i ljudske...

Da li postoji saradnja između tih opština u južnoj Srbiji?

Međuopštinska saradnja u regionu Južne Srbije je važan deo ovog projekta. Neke od tih opština su veoma male i nisu u mogućnosti same da reše probleme kao što je upravljanje otpadom, pijaćom vodom, infrastrukturom, turizmom. Prosto, moraju da saraduju, da imaju veoma blisku saradnju u svim ovim i drugim oblastima od interesa za njih, i mi smo veoma zadovoljni što smo podržali i pospešili ostvarivanje saradnje između tih 13 opština u Južnoj Srbiji. Oformljen je Regionalni centar za razvoj Južne Srbije sa sedištem u Leskovcu. U osnivanju i radu ovog Regionalnog centra učestvuju ne samo lokalne samouprave već i privatni sektor i nevladine organizacije.

U svakom slučaju, progres u Južnoj Srbiji postoji. Ne zaboravite da je 2001. tamo bio oružani sukob, što je bio jedan od razloga zašto je UNDP došao u region. Sada se agenda promenila, radimo razvojne programe. Poenta je u ravnomernom ekonomskoj razvoju i verujem da će razvoj regiona Južne Srbije postati prioritetan i za centralnu vlast. Ja sam optimista, a optimisti su i predsednici i predstavnici tih opština. Kad se sastanem sa njima, oni su veoma pozitivni i spremni sa rade i saraduju.

Šta je suština drugog programa UNDP-a koji se sprovodi u Sandžaku?

Program Razvoj opština u Jugozapadnoj Srbiji (PRO) takođe sprovodimo zajedno sa partnerima – Evropskom agencijom za rekonstrukciju i Švajcarskom agencijom za razvoj i saradnju – u šest opština u Sandžaku. Iako smo počeli tek prošlog leta, već sada postoje neki konkretni rezultati, kao i na Jugu Srbije: strateško planiranje u opštinama, akcioni planovi, konkretni projekti. Prošle nedelje je održan sastanak Upravnog odbora PRO projekta u Novom Pazaru na kojem je potvrđena saradnja između opština i ostvareni su konkretni rezultati. UNDP u velikoj meri koristi pozitivno iskustvo iz Južne Srbije i primenjuje ga na region Jugozapadne Srbije (Sandžački region).

Na godišnjem sastanku UNDP-a najavljeno je da će se realizacija ovih programa nastaviti u 2007. godini. Do kada će se sprovesti ti programi?

Svi se ovi programi nastavljaju i u 2007. Program podrške Stalnoj konferenciji gradova i opština trajeće i naredne dve godine. Program podrške opštinama u Jugozapadnoj Srbiji (PRO) se završava krajem ove godine, a nada se da će se nastaviti u budućnosti, kao i

Gravitaciona moć gradova

“Verujemo da nedavno osnovan Regionalni centar za razvoj u Južnoj Srbiji predstavlja entitet koji će u budućnosti podržavati međuopštinsku i regionalnu saradnju. Kad Vlada Srbije odluči da je njen ključni prioritet članstvo u EU-u,

opštine će se suočiti sa zahtevima od strane EU-a u strukturalnom smislu – većini evropskih fondova pristup imaju samo regioni i to ne u administrativnom smislu, jer se teritorijalno-administrativna podela razlikuje u zemljama članicama EU-a. Međutim, evropska perspektiva ima jedan zahtev, a to je uspostavljanje određene strukture kako bi se kanalisala odedena sredstva. Dakle, nije reč o administrativnoj podeli zemlje već o postavljanju institucionalnih okvira, a mi verujemo da su Regionalni centri za razvoj dobar način.

U Srbiji postoji 167 opština, od toga je šest-sedam velikih gradova, a ostatak su relativno male opštine koje nemaju šansu (a čini se da nema ni potrebe) da same obezbede kapacitete za pripremanje i sprovođenje projekata i korišćenje sredstava. One moraju da udruže neophodne kapacitete, a to mogu preko Regionalnih centara za razvoj. Takođe, verujemo da veći gradovi imaju gravitacionu moć u odnosu na male opštine. Na primer, u Južnoj Srbiji gradovi poput Vranja i Leskovca preuzimaju veliku odgovornost u implementaciji programa MIR2. Očigledno, Vlada Srbije koja je usvojila Strategiju za regionalni razvoj, odlučiće kako bi trebalo organizovati regionalne agencije za razvoj.”

program MIR2 u Južnoj Srbiji. Takođe, moram da naglasim da je najznačajnije da izgradimo i obezbedimo strukturu na lokalnu, jačanje institucija i preuzimanje odgovornosti jer mi jednostavno ne možemo zauvek da budemo prisutni u regionu. Moramo da realizujemo svoje aktivnosti na takav način da opštine što pre samostalno preuzmu funkcije i odgovornosti koje su im date.

Na koji način UNDP podržava proces evropske integracije u Srbiji?

Ono što bismo mi, Program Ujedinjenih nacija za razvoj, želeli da vidimo u Srbiji jeste nastavak procesa evropskih integracija. Iako su Ujedinjene nacije nepristrasna organizacija, videli smo u mnogim zemljama Centralne Evrope, sadašnjim članicama EU-a, da je proces evrointegracije veoma važna pokretačka snaga u mnogim reformama za koje se UN zalaže u različitim oblastima: upravljanje, smanjenje siromaštva, ekonomski razvoj, decentralizacija i unapređenje lokalne samouprave.

Partneri u Vladi Srbije

“Vlada Srbije je osnovala Koordinacioni centar za Preševo, Bujanovac i Medvedu, sa kojim imamo odličnu saradnju u programu MIR2. Takođe, u formulaciji programa PRO u Sandžaku imali smo podršku Ministarstva za državnu upravu i lokalnu samoupravu i Ministarstva za ekonomske odnose sa inostranstvom. Naše programe je podržala Vlada Srbije koja aktivno učestvuje u radu odbora ovih programa.”



Za opštine u Srbiji je veoma važno da se pripreme za proces pristupanja Evropskoj uniji, a sada je najznačajnije da nauče način brzog pripremanja projektnih predloga koji će biti finansirani iz EU fondova, nacionalnih fondova i sredstava ili iz nekih drugih izvora finansiranja. Sudeći na osnovu onoga što sam video u zemljama koje su nedavno ušle u EU sistem (Slovačka, Češka, Slovenija, Mađarska, Moldavija), jasno je da su jake lokalne samouprave i regionalne razvojne agencije prilično razvijene u tim zemljama.

Olakšavajuća okolnost je to što instrumenti za ostvarivanje tih ciljeva ne moraju da se izmisle, već postoje, samo ih treba primeniti. Vidimo da opštine u Srbiji nemaju sposobnost apsorpcije sredstava iz EU fondova (slično je bilo i u drugim zemljama), i da od ideje do projektnog predloga ponekad moraju da prođu godine. Mislim da je u tom smislu zaista važna razmena iskustva i znanja između opština i tu je veoma važna Stalna konferencija gradova i opština.

Regionalna saradnja (prekogranični projekti, razmena iskustva sa zemljama koje su prošle procese evropskih integracija) na Zapadnom Balkanu je polazna osnova. I najzad, važno je da ljudi mogu da povežu poboljšanje u njihovim životima sa inicijativama koje finansira Evropska komisija i Evropska agencija za rekonstrukciju i države članice, odnosno sa procesom evrointegracije.

Biljana Vasić



50 GODINA EVROPSKIH INTEGRACIJA

Evropska lokomotiva i priključenija

U Berlinu, glavnom gradu SR Nemačke, upaljeno je 27 slavljeničkih svećica u čast 50 godina od potpisivanja Rimskih sporazuma davne 1957. godine

Šest evropskih zemalja je potpisivanjem dokumenta od 1144 strane stvorilo Evropsku ekonomsku zajednicu (EEZ), i to su bili počeci savezništva koje danas nazivamo Evropskom unijom. Zemlje potpisnice ovog historijskog dokumenta bile su Belgija, Nemačka, Francuska, Italija, Holandija i Luksemburg. Proslava organizovana u Berlinu, do pre 18 godina podjeljenom gradu, na simboličan način potvrdila je jedinstvo Evrope.

Predsednik Republike Srbije Boris Tadić, koji je prisustvovao ovoj proslavi, primetio je da Srbija umesto da slavi 50. godišnjicu Unije i svoje članstvo u njoj, sa pomešanim osećanjem prati proslavu koja se odigrava u Berlinu i istovremeno obeležava osmu godišnjicu NATO bombardovanja Srbije "jednog od najtužnijih datuma u svojoj istoriji".

Međutim, ni sam proces evropskih integracija nije bio lak i još uvek je skopčan sa brojnim protivurečnostima, teškoćama i problemima. Evropa je tokom 50 godina trajanja ovog procesa prolazila kroz brojne faze, neprekidno tražeći one niti zajedničkih interesa koje bi povezivale evropske narode, a sve u cilju prevazilaženja historijskih rivalstava, posebno Nemačke i Francuske, i stvaranja trajnog

mira, ekonomskog napretka i prosperiteta svojih članica.

Evropa nije ni imala drugog izbora, već da mukotrpno radi na prevazilaženju sukoba, ideoloških podeljenosti, ekonomskih, nacionalnih i političkih antagonizama koji su je doveli do katastrofalnih ratova, razaranja i razorili priredu u prvoj polovini XX veka.

JEZGRO EVROPE: Jezgro evropskih integracija, stvoreno je još 1951. godine – Pariskim ugovorom nastala je Evropska zajednica za ugalj i čelik (EZUČ), a zatim su Rimskim ugovorom potpisanim 25. marta 1957. godine osnovane Evropska ekonomska zajednica (EEZ) i Evropska zajednica za atomsku energiju (EUROATOM).

Istorijski posmatrano, stvaranje EZUČ-a skopčano je sa težnjom da se spreči ponovna vojna pretnja Nemačke, njeno čvršće vezivanje sa zapadnoevropskim zemljama, rešavanje pitanja Rurske oblasti koje je bilo središte decenijskih sukoba između Nemačke i Francuske. Za razliku od Ugovora o osnivanju EZUČ-a koji je sklopljen na pedeset godina, Ugovori o EEZ-u i EUROATOM-u zaključeni su na neodređeno vreme. Ugovori su stupili na snagu 1. januara 1958. godine.

Dalji tok evropskih integracija nije tekao glatko, pomenućemo samo neuspeh Fuševog plana o političkoj uniji država koji je podrazumevao saradnju o oblasti spoljne politike, odbrane, nauke i kulture, ali bez zadiranja u poluge državne suverenosti uz jednoglasno odlučivanje u Savetu. Zatim, pomenimo De Golovu politiku koja je prouzrokovala polugodišnju krizu odlučivanja od juna 1965. godine do početka 1966. godine poznatu kao "politika prazne stolice" zbog povlačenja Francuske iz Saveta ministara, kao i bolne kompromise koji su činjeni u kasnijim godinama kroz temeljne revizije Osnivačkih akata.

TALASI ŠIRENJA: Proces evropskih integracija paralelno prati i proširenje Zajednice novim članicama. Već u januaru 1972. godine potpisan je Sporazum o pristupanju Velike Britanije, Irske i Danske. U to vreme vođeni su pregovori o pristupanju Norveške, ali su Norvežani na referendumu sa 53,5 odsto glasova odbili pristupanje Zajednici.

Evropska zajednica 1981. godine u svoje redove prima Grčku, a 1986. godine Španiju i Portugal. Ulaskom poslednje dve zemlje broj članova EZ-a narastao je sa prvobitnih šest na dvanaest članica. Paralelno sa procesom širenja Zajednice tekao je i proces temeljne revizije osnivačkih akata evropskih zajednica. Prva značajna revizija usledila je usvajanjem

Posmatrači u Komitetu regiona

Jovan Slavković, predsednik Opštine Sombor, na sastanku RELEKS komisije Komiteta regiona rekao da mu je privilegija što u ime SKGO-a zastupa jedinu zemlju Zapadnog Balkana predstavljenu na ovom sastanku



S obzirom na to da Srbija još nije kandidat za članstvo u EU-u, predstavnici lokalnih vlasti Srbije nemaju zvanično status posmatrača u Komitetu regiona. Međutim, NALAS mreža (Mreža asocijacija lokalnih vlasti jugoistočne Evrope), čiji je i Stalna konferencija član, dobila je prošle godine status posmatrača u Komitetu regiona.

Takođe, Stalna konferencija je uspostavila saradnju sa RELEKS komisijom i Radnom grupom za Zapadni Balkan formiranom u okviru ove Komisije: kao što je već bilo reči u prethodnim brojevima "Lokalne samouprave", predstavnici Stalne konferencije prisustvovali su sastancima ovih tela – Željko Ožegović, predsednik Stalne konferencije i predsednik Opštine Novi Beograd, predstavio je sistem lokalne samouprave u Srbiji na sastanku Radne grupe održanom u junu prošle godine u Briselu i uspostavio prvi kontakt sa njenim članovima, dok je Jovan Slavković, predsednik Opštine Sombor i član Predsedništva i Saveta za evropske integracije Stalne konferencije, u januaru ove godine prisustvovao sastanku RELEKS

komisije kada je i prihvaćen poziv Stalne konferencije da delegacija ovog tela poseti Srbiju, kao i da se sastanak Radne grupe za Zapadni Balkan održi u junu u Srbiji.

Stalnoj konferenciji u ostvarivanju ove saradnje i pripremi događaja veliku podršku pružaju Kancelarija za pridruživanje Evropskoj uniji Republike Srbije i Misija Republike Srbije pri Evropskoj uniji.

PRODOR U SISTEM: Jovan Slavković, predsednik Opštine Sombor, rekao je da je urađen veliki i značajan posao učvršćenja opredeljenja Komiteta da nastavi rad na uključivanju lokalnih samouprava Srbije u procese integracije zemalja Zapadnog Balkana u Evropsku uniju. Utisak je da se lokalnim samoupravama daje veliki značaj kroz programe prekogranične i međuregionalne saradnje i da na ovom polju može da se načini suštinski i dalekosežno posmatrano snažan prodor u celokupan sistem, jer budućnost funkcionisanja EU-a počiva upravo na međuregionalnom povezivanju.

Slavković je rekao da je posebno prijatna spoznaja da je procena Evrope da je admini-

strativni aparat u našoj zemlji najkvalitetniji u celoj regiji, ali da "nije prijatna činjenica da Srbija značajno zaostaje u procesima decentralizacije, odnosno da lokalne samouprave nemaju dovoljno samostalnosti u svom radu, što neizostavno brzo mora da bude ispravljeno." On je uveren, na osnovu razgovora vođenih u Briselu, da će naša zemlja svakako biti uključena u ove tokove.

"Lično me prožima zadovoljstvo da sam i sam učesnik u ovim, za nas istorijskim događajima, i da je tu negde i somborska opština, kao jedna od samouprava naše zemlje koje i po svojoj tradiciji pripadaju onima koje će u skorijoj budućnosti (ili bolje rečeno već sada) prednjačiti u ovim neminovnim i nezadrživim procesima. Svakako da ću lično činiti sve da započeti posao zajednički pretočimo u stvarnost, sa punom svešću da nam predstoji još mnogo iskušenja i prepreka koje moramo da savladamo na svom putu", rekao je predsednik Opštine Sombor i član Predsedništva i Saveta za evropske integracije SKGO-a, na sastanku RELEKS komisije u Briselu. ×

Jedinstvenog evropskog akta 1986. godine.

Na inicijativu francuskog predsednika Fransoa Miterana i nemačkog kancelara Helmuta Kola sazvana je međuvladina konferencija o političkoj uniji. Rezultat je bio Ugovor o Evropskoj uniji potpisan u Mاستrihtu 7. februara 1992. godine.

Ugovorom o EU-u osnivački akti triju evropskih zajednica su izmenjeni i dopunjeni, a zatim uklopljeni u Ugovor o EU-u. Kasnije su usledile još dve revizije Ugovora o EU-u, u Amsterdamu (1999. godine) i Nici (2001/2003. godine).

DESET NOVIH ČLANICA: Sledeći talas proširenja usledio je već 1995. godine ulaskom Austrije, Finske i Švedske u EU. Zatim sledi pauza od devet godina da bi usledilo veliko proširenje EU 2004. godine prijemom u članstvo deset država: Kipar, Češka, Slovačka, Mađarska, Poljska, Slovenija, Estonija, Letonija,

Litvanija i Malta.

Te iste godine čelnici sada 25 država članica potpisali su u Rimu prvi Evropski ustav, kojim bi bili zamenjeni svi dosadašnji ugovori. Državama članicama EU-a, dat je rok od dve godine za ratifikaciju evropskog sporazuma o Ustavu. Međutim, na referendumima u Francuskoj i Holandiji građani ove dve zemlje odbili su da prihvate ratifikaciju ovog dokumenta.

Na svečanosti u Berlinu tim povodom nemačka kancelarka Angela Merkel je priznala "da je razočaran svako ko je, 50 godina posle Rimskih sporazuma, očekivao Evropski ustav, i da će onima koji su se nadali da je Evropa svesna neophodnosti jačanja svoje ustavnosti Berlinska deklaracija pokazati put".

Poslednji talas proširenja EU-a usledio je 1. januara 2007. godine ulaskom Rumunije i Bugarske u EU.

VAGONI NA ČEKANJU: Što se tiče evropske budućnosti Srbije, ostaje nam da što pre ispunimo već dobro poznati haški uslov, u cilju što skorijeg nastavka i okončanja započetih pregovora o stabilizaciji i pridruživanju. Poslednjim proširenjem evropa je bar za sada zaokružila svoje granice, a ostali pretendenti nestrpljivo iščekuju izbore za Evropski parlament 2009. godine, nakon kojih će se po rečima zvaničnika Evropske unije znati dalji tokovi širenja EU-a. Svakako da će na politiku daljeg širenja veliki uticaj imati i sve rastući evroskepticizam naročito prisutan među starim članicama, ali i sve veća sumnja u apsorpcione kapacitete za dalje širenje EU-a.

Srbija i ostale zemlje moraće da se suoče sa strožim kriterijumima od onih kopenhaskih sa kojima su se suočavale sada već članice Rumunija i Bugarska. ×

Dragan Vujčić

INTERVJU: VIDOJE PETROVIĆ, PREDSEDNIK OPŠTINE LOZNICA

Viskoza ponovo radi

Prva asocijacija na grad Loznicu, osim Vukovog Tršića, nekada je bila čuvena fabrika Viskoza, koja je nedavno ušla u proces privatizacije

Krajem februarra prodate su prve tri fabrike Viskoze za ukupno 34,7 miliona dinara – fabrika Lofolen Co. (proizvodnja folija za industriju hrane) prodana je korporaciji Elmino Trading sa sedištem na Kipru, fabriku Hortikultura kupio je advokat Mirosljub Živković iz Valjeva, dok je novi vlasnik Energetike italijanska firma Decontra.

Veliku ulogu u procesu privatizacije industrijskog kompleksa Viskoza odigrao je predsednik Opštine Vidoje Petrović, u sprezi sa lozničkom Kancelarijom za lokalni ekonomski razvoj, koja je, prema mišljenju stručnjaka programa MEGA, najbolji primer ovakve kancelarije u Srbiji.

LOKALNA SAMOUPRAVA: Šta očekujete od privatizacije Viskoze?

VIDOJE PETROVIĆ: S obzirom na to da je fabrika Viskoza bila najznačajniji privredni subjekat, ne samo u opštini Loznica nego, može se reći, u celom regionu, svakako da je privatizacija ove fabrike značajna za razvoj opštine Loznica – ona će pokrenuti privredni razvoj i omogućiti otvaranje novih radnih mesta. Viskoza je fabrika u kojoj je trenutno stanje dosta loše, ali sa dolaskom investitora i ulaganjem kapitala koji će obnoviti proizvodnju, očekujem da Viskoza ponovo bude značajan privredni subjekat koji će omogućiti i zapošljavanje velikog broja radnika.

Na koji način ste se vi lično angažovali u tom procesu?

Kao što je poznato, lokalne samouprave po zakonu nemaju značajnu ulogu i ingerencije u procesu privatizacije bez obzira na to što dobro (ili loše) sproveden postupak privatizacije direktno utiče na lokalni ekonomski razvoj i zapošljavanje radne snage. Veoma je značajna poseta ambasadora SAD, njegove ekselencije Majkla Polta, fabrici Viskoza, koja je organizovana prilikom otvaranja Kancelarije za LER u novembru 2006. godine.

Koji su razvojni prioriteti Opštine Loznica?

Da bi opština Loznica imala uslove za lokalni ekonomski razvoj, usvojili smo značajna dokumenta kao što su GUP, Prostorni plan, Strategija razvoja opštine Loznica, Akcioni plan za lokalni ekonomski razvoj.

Ova dokumenta su usvojena u toku 2006. godine čime je omogućena realizacija projekata iz tri ključne oblasti Akcionog plana za lokalni ekonomski razvoj: razvoj ekonomije, razvoj turizma i razvoj ljudskih resursa.

U oblasti razvoja ekonomije prioritet je projekat formiranja industrijske zone Šepak, čijom se realizacijom stvaraju uslovi za privlačenje grinfild investicija u Loznicu i otvaranje većeg broja novih radnih mesta. Takođe su značajni i brojni infrastrukturni projekti. Prioritet u oblasti razvoja turizma imaju Banja Koviljača i Tršić, kao dva mesta sa bogatom istorijom i kulturnim nasleđem. Što se tiče razvoja ljudskih resursa, značajan je projekat "Strategija socijalne zaštite", koji će opre-

deliti pravce socijalne politike u našoj opštini i doprineti rešavanju problema ranjivih grupa građana.

Da li su neki značajniji investitori došli u Loznicu?

U Loznici do sada nije privatizovan veliki broj preduzeća. U preduzećima koja su privatizovana vidi se napredak, jer su kupci investirali u adaptaciju objekata i otvorili nova radna mesta.

Šta je do sada ostvareno u okviru projekta MEGA u Loznici?

U saradnji sa programom MEGA, u toku prethodne dve godine realizovali smo tri pro-

Pokazatelji uspeha



MAJKL POLT, AMBASADOR SAD I VIDOJE PETROVIĆ, PREDSEDNIK OPŠTINE LOZNICA U FABRICI VISKOZA

Uspeh lozničke Kancelarije za Lokalni ekonomski razvoj evidentan je iz nekoliko primera. Najpre, Loznica je na prošlogodišnjem takmičenju "Investirajte u Srbiju" zauzela treće mesto, odmah uz Zrenjanin i Inđiju i osvojila kao nagradu studijsko putovanje u Čikago. Na ovom takmičenju Loznica je zabeležila verovatno najveći uspeh od svih opština svojim neverovatnim pomakom i željom da se pred-

stavi u novom svetlu. Sledeći pokazatelji uspeha Loznice jesu i dovođenje italijanskog investitora GoldenLady i otvaranje fabrike koja će zaposliti više stotina ljudi u opštini. Pored toga, u sklopu Kancelarije za lokalni ekonomski razvoj otvoreni su Trening centar i Centar za obuku poljoprivrednika i nezaposlenih u oblasti informacionih tehnologija. Loznica je takođe u saradnji sa USAID-ovim Programom za podsticaj ekonomskom razvoju opština (MEGA) otvorila Zonu unapređenog poslovanja (BID), koja je registrovana kao nevladina organizacija i trenutno ima 60 članova, tj. privrednih subjekata u okviru ove zone. Očekuje se da će se, kao direktni rezultat BID-a, prihodi privrednih subjekata u zoni povećati od 15 do 20 odsto godišnje, a da će se otvoriti i nekih 80 novih radnih mesta. Program MEGA nastaviće saradnju sa Opštinom Loznica na implementaciji nekoliko projekata iz strateškog plana usmerenih ka stvaranju novih radnih mesta, privlačenju investicija, otvaranju novih privrednih subjekata i stvaranju partnerstava između javnog i privatnog sektora. ✕

Marketing i javno partnerstvo

O ulozi lokalnih organa vlasti Opštine Loznica u procesu privatizacije "Viskoze" piše **Ljiljana Nikolić**, koordinatorka Kancelarije za lokalni ekonomski razvoj

Jedan od osnovnih ciljeva Kancelarije za lokalni ekonomski razvoj (LER) Opštine Loznica jeste privlačenje investicija i otvaranje novih radnih mesta. S obzirom na to da je Loznica nekada bila veliki industrijski centar zbog fabrike Viskoza, koja je zapošljavala oko 12.000 radnika u postrojenjima kao što su "Moda", "Novi dom", "Fak", ona ima veliki potencijal za braunfield investicije.

Fabrika Viskoza sastoji se od 13 nezavisnih preduzeća i Holding kompanije Viskoza, koja je ujedno bila i stoprocentni vlasnik navedenih preduzeća pre procesa privatizacije. Zauzima teritoriju od 170 hektara, što predstavlja posebnu nezavisnu industrijsku zonu, po površini veću od nove industrijske zone koja se gradi u opštini Loznica, i veoma je značajna za grindfield investicije.

U interesu lokalne samouprave je da se privatizacija 13 nezavisnih preduzeća obavi na najbolji mogući način. U interesu nam je da investitori koji kupe fabrike ulože kapital, unaprede tehnologiju proizvodnje i oforme sposoban tim menadžera koji će pronaći tržište za proizvode. To će rezultirati otvaranjem novih radnih mesta, što je jedan od prioriteta u našoj lokalnoj zajednici.

Kancelarija za LER Opštine Loznica, u saradnji sa MEGA programom, učestvovala je u procesu privatizacije tokom prve aukcije prodaje 13. i 23. februara 2007. godine. Održan je sastanak predstavnika Kancelarije za LER sa Aleksandrom Sarićem, rukovodiocem projekta Centra za restrukturiranje



LJILJANA NIKOLIĆ I DEJAN OPAČINA, PREDSTAVNIK ELMINO TRADINGA

Agencije za privatizaciju, na kojem se razgovaralo o zainteresovanim kupcima i postupku privatizacije. Takođe je održan sastanak predstavnika Kancelarije za LER i programa MEGA sa Ivanom Ranković-Blažević, rukovodiocem projekta u Centru za aukcije Agencije za privatizaciju. Na sastanku je postignut dogovor o distribuiranju propagandnog materijala opštine Loznica, kako bi potencijalni investitori mogli da imaju predstavu u kakvu opštinu dolaze i šta mogu da očekuju u pogledu saradnje sa lokalnom samoupravom.

Predstavnici Kancelarije za LER prisustvovali su aukcionim prodajama gde su se upoznali sa kupcima preduzeća Hortikultura,

Lofolen i Energetika. Budući da ove fabrike čine značajan deo privrede opštine Loznica, predstavnike tih preduzeća pozvali smo na saradnju – vlasnici fabrike Energetika inicirali su sastanak koji je nakon kupovine organizovan u Opštini Loznica.

Iako lokalne smouprave nemaju velike ingerencije u procesu privatizacije, one mogu da imaju veliki značaj u marketingu opštine u cilju privlačenja zainteresovanih investitora, jer je za svakog investitora važno da zna

šta može da očekuje od lokalne samouprave i da li u njoj rade ljudi koji su spremni na saradnju. Zahvaljujući dobrom marketingu Opštine Loznica, mnogi investitori zainteresovani za privatizaciju nekih drugih preduzeća uspostavili su kontakte sa Kancelarijom za LER. Međutim, rukovodstva nekih preduzeća žele saradnju sa opštinom, a nekih ne.

Saradnja svih aktera lokalne zajednice – opštine, preduzeća i drugih – veoma je bitna, jer nam je svima stalo (odnosno, trebalo bi da jeste) da se proces privatizacije što pre sprovede i da se privuku dobri investitori koji će postojeća preduzeća unaprediti i otvoriti nova radna mesta. Od dobro sprovedenog procesa privatizacija u opštinama kao što je Loznica, koja ima veliki potencijal u braunfield investicijama, mnogo zavisi privredni razvoj opštine. Iako su ingerencije lokalnih samouprava male, mi dajemo svoj maksimum kako bi privatizacije bile uspešne, jer želimo da Loznica ponovo bude značajan privredni i turistički centar zapadne Srbije. ×

jekta: Akcioni plan za lokalni ekonomski razvoj, Kancelariju za lokalni ekonomski razvoj (LER), Zonu unapređenog poslovanja. Veoma je značajna saradnja sa svim komponentama MEGA programa, a poseban značaj imaju edukacije za zaposlene u kancelariji za LER, koji će postati još bolji stručnjaci u oblasti lokalnog ekonomskog razvoja. Trenutno smo u okviru programa MEGA aplicirali sa novim projektima koji će se realizovati u toku 2007. godine. Takođe nam veoma znači podrška stručnjaka MEGA programa u procesu privatizacije, uspo-

stavljanja privatnih i javnih partnerstava, izrade plana kapitalnih investicija i dr.

Da li opština Loznica konkuriše i za neke druge projekte i da li postoje kapaciteti za pripremanje projektne dokumentacije za konkurisanje za donatorske fondove?

Opštini Loznica odobrena su sredstva za 28 projekata iz NIP-a, a Kancelarija za LER radi na pripremi dokumentacije i praćenju realizacije svih ovih projekata. Sa pripremljenim projektima konkurišemo i kod drugih donatorskih fondova kao što su fondovi Evropske banke

za obnovu, rekonstrukciju i razvoj, Japanske carevine, Republike Češke i dr.

Kancelarija za LER ima najvažniju ulogu u lokalnom ekonomskom razvoju i jedna od osnovnih aktivnosti zaposlenih jeste priprema projekata. Sa realizacijom projekata iz NIP-a i nekoliko drugih, već u 2007. godini realizovaće se više od polovine projekata iz Akcionog plana za lokalni ekonomski razvoj, što prevaziilazi očekivanja u trenutku pripreme i usvajanja ovog dokumenta. ×

B. V.

Kako privući investicije

Odbor za privredni razvoj SKGO je mesto na kome članovi mogu da steknu ideje kako da stvore bolje uslove za poslovanje i privuku strane investicije u svojim sredinama

Iako ne postoji univerzalno prihvaćena definicija privrednog razvoja na lokalnom nivou, jedna od često pominjanih definiše privredni razvoj kao skup različitih koncepcija, aktivnosti i procesa putem kojih je gradu/opštini omogućeno uspešno prilagođavanje privrednim promenama, a sve radi poboljšanja kvaliteta života i podizanja životnog standarda građana.

Lokalne samouprave imaju male ingerencije u oblasti privrednog razvoja, ali je njihova uloga ključna u povezivanju različitih institucija, organizacija i preduzeća, čime mogu uticati na unapređenje privrednog razvoja i stvaranje povoljne poslovne klime.

ČIME SE BAVI ODBOR: Odbor se bavi unapređenjem i razvojem lokalne samouprave u oblasti lokalnog ekonomskog razvoja i regionalnog razvoja, strateškim planiranjem, razvojem i unapređenjem tržišta kredita lokalne samouprave, predstavljanjem različitih modela kancelarija za lokalni ekonomski razvoj, problemima razvoja ruralnih sredina i nerazvijenih područja, afirmacijom turizma, razvojem inkubatora, klastera, zona unapređenog poslovanja, industrijskih parkova, komercijalizacijom vojne imovine u svrhu razvoja lokalne ekonomije. Odbor svoje zaključke prosleđuje relevantnim ministarstvima, pre svih Ministarstvu privrede, Ministarstvu za ekonomske odnose sa inostranstvom, Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Ministarstvu finansija, Ministarstvu trgovine, turizma i usluga, Ministarstvu odbrane, Agenciji za privatizaciju, Garancijskom fondu.

Odbor za privredni razvoj u ovom sazivu (od decembra 2005) broji 22 člana. Na početku mandata članovi Odbora su prošli kroz radio-

nicu o strateškom planiranju na kojoj su definisane teme za rad Odbora u 2006. godini. U prošloj godini održano je pet sednica Odbora na kojima je, između ostalog, raspravljano o Zakonu o poljoprivrednom zemljištu, Nacrtu zakona o stranim ulaganjima i Radnoj verziji zakona o industrijskim parkovima.

Osim sa nadležnim ministarstvima, Odbor saraduje i sa srodnim programima. Posebno je značajna saradnja sa programom MEGA, sa kojim je, tokom 2006. godine, rad Odbora bio fokusiran na razvoj i unapređenje tržišta kredita lokalne samouprave. Od strane MEGA programa inicirano je i formiranje Radne grupe za komercijalizaciju vojne imovine u okviru Odbora za privredni razvoj, a promovisan je koncept BID zona (Zona unapređenog poslovanja) kao oblika privatnog i javnog partnerstva.

Početak 2007. godine uslovio je donošenje novog programa rada Odbora kojim su definisane tematske oblasti kojima će se Odbor baviti u ovoj godini. To su, između ostalih, regionalni razvoj, ruralni razvoj i stvaranje povoljnog poslovnog ambijenta.

REGIONALNI RAZVOJ: Iako još uvek bez zakonske osnove koja obavezuje lokalne samouprave da saraduju jedne sa drugima u regionu, razlozi za regionalnu saradnju i povezivanje su višestruki: evropske integracije pružaju podršku regionalizaciji, srodni ekonomski programi prirodno povezuju jedan region, učesće u zajedničkim projektima je bitno, bilo da su oni deo tradicionalne regionalne saradnje ili zajedničkog planiranja budućih tokova.

Ustavom Republike Srbije (član 94) definisano je da se Republika Srbija stara o ravnomernom i održivom regionalnom razvoju, u skla-

du sa zakonom. Trenutno, na nivou Republike postoji institucionalni vakuum u oblasti regionalnog razvoja, pa je zbog toga i neophodno formirati regionalnu infrastrukturu za efikasno vođenje politike regionalnog razvoja.

Na izuzetno posećenoj Konferenciji o strateškim pristupima lokalnom ekonomskom razvoju, koju su u novembru organizovali SKGO i IRD, opštine su uputile snažan apel državnim organima za što hitnije pristupanje novom regionalnom uređenju Srbije, uzimajući u obzir primere dobre prakse i usvajajući principe regionalne podele u razvijenim evropskim zemljama (primeri Italije i Španije). Zato je Odbor za privredni razvoj ovu temu uvrstio u prioritete za narednu godinu i s pravom očekuje da, uz ekspertsku pomoć partnera, bude uključen u definisanje institucionalnog okvira kroz učesće u izradi zakona o ravnomernom regionalnom razvoju. Nažalost, Odbor se ne može pohvaliti dobrom saradnjom sa Ministarstvom privrede, ali velike nade polaže u što skorije potpisivanje Sporazuma o saradnji između SKGO-a i Vlade RS, čime će se umnogome doprineti aktivnijem uključivanju Odbora u kreiranje pravnog okvira u oblasti privrednog razvoja.

RURALNI RAZVOJ: Ruralni razvoj je izuzetno važna komponenta ukupnog privrednog razvoja. Politika ruralnog razvoja nije se sprovedila osmišljeno, niti su sačinjeni konkretni programi u tom cilju. Ruralni razvoj je samo jedna oblast regionalne politike, ali zbog svoje važnosti ima specifičnu politiku i ciljeve. Radi pravilnog postavljanja politike ruralnog razvoja, morala bi se napraviti neophodna distanca između ruralne i poljoprivredne politike. Poljoprivredna politika bavi se realizacijom ciljeva poljoprivrednog sektora, dok je ruralna ekonomija mnogo kompleksnija. Ruralni razvoj se definiše kao "složen socioekonomski razvoj, posebno tipa regiona koji uključuje čitav niz pitanja kao što su zaposlenost, industrija, poljoprivreda, zdravlje, životna sredina, socijalne službe, obrazovanje, finansije i slično".

Pri Odboru za privredni razvoj u prethodnom mandatu bio je formiran i Pododbor za ruralni razvoj, koji se bavio zakonodavnim inicijativama u ovoj oblasti. Postoji spremnost Odbora da Pododbor bude ponovo aktiviran onoga trenutka kada Ministarstvo poljoprivrede adekvatno pristupi ovoj problematici.

Na sednici Odbora za privredni razvoj, održanoj u martu 2007. godine, usvojen je dokument "Prioritetne oblasti angažovanja Odbora za privredni razvoj u 2007. godini", kao platforma za rad Odbora u narednom periodu. ×

Sladana Grujić

Poslovna klima i investicije

Slabosti u poslovnom okruženju se ogledaju pre svega u oblasti osnivanja preduzeća (broj potrebnih dokumenata, sporost procedura, obezbeđivanje priključaka na infrastrukturne usluge, korupcija), zatim nemogućnost sticanja prava svojine na građevinskom zemljištu pod tržišnim uslovima, složen postupak izdavanja građevinskih dozvola, nerešena pitanja vlasničkih odnosa (pitanje denacionalizacije) i dr. Strane direktne investicije, i to pre svega grinfild investicije, prvobitno zavise od stvaranja povoljne poslovne klime za strane investitore obezbeđivanjem pravne zaštite uz postojanje korektnih pravne regulative. Jedan od najznačajnijih zaključaka sadržanih u Strategiji podsticanja i razvoja stranih ulaganja Vlade Republike Srbije jeste neophodnost unapređenja mogućnosti za brzo otpočinjanje aktivnosti investitora koji se odlučuje za ulaganje u Srbiju. Najveća prepreka za to je nedostatak lokacija sa potpuno uređenim svojinsko-pravnim odnosima i sa odgovarajućom infrastrukturnom opremljenošću. Kao važni elementi u prevazilaženju ovog problema, Strategija predviđa donošenje Zakona o stranim ulaganjima i Zakona o industrijskim parkovima.

NEMAČKA

Gradovi pokrajine Rajnland-Pfalca

O udruživanju gradova u nemačkoj pokrajini Rajnland-Pfalca pišu **dr Anke Šolc**, rukovodilac GTZ-ovog projekta "Reforma finansijskog sistema u Srbiji", i **prof. dr Gunar Švarting**, predsedavajući Konferencije gradova pokrajine Rajnland-Pfalca, koji je posetio Stalnu konferenciju gradova i opština



PROF. DR GUNAR ŠVARTING I ALEKSANDAR BUČIĆ, SKGO

Konferencija gradova pokrajine Rajnland-Pfalca osnovana je pre 60 godina i okuplja 32 grada od 7000 do 180.000 stanovnika. Konferencija gradova je jedno od tri opštinska udruženja u pokrajini Rajnland-Pfalca, druga dva su Konferencija pokrajinskih okruga koja zastupa pokrajinske okruge i Savez opština i gradova koji okuplja manje gradove i opštine. Slične strukture nalaze se i u drugim savezima pokrajina u Nemačkoj. Međutim, u pet novih saveznih pokrajina nastala su udruženja koja obuhvataju sve gradove i opštine, što je bilo veoma korisno pri izgradnji i formiranju opštinske samouprave.

Na nacionalnom nivou postoji slično "trojstvo" kao u pokrajini Rajnland-Pfalca. Pored Nemačke konferencije gradova, postoje Nemačka konferencija okruga i Nemački savez gradova i opština. Konferencija gradova Rajnland-Pfalca je istovremeno član Nemačke konferencije gradova i Nemačkog saveza gradova i opština.

KLJUČNA PITANJA UDRUŽENJA: Važan zadatak udruženja je **informisanje članova** na

dnevnom i mesečnom nivou o svim važnim aktuelnostima iz najrazličitijih izvora. Osim toga, udruženje ima svoju prezentaciju na internetu. Konferencija gradova je u redovnoj komunikaciji i sa drugim institucijama, koje joj često prosleđuju informacije.

Drugi važan zadatak je organizacija **razmene iskustava** unutar stručnih radnih grupa. S druge strane, Konferencija gradova sprovodi ankete o određenim pitanjima, čiji se rezultati potom dostavljaju svim članovima. Konačno, sastavljaju se, na primer, i uzorni propisi u ad hoc radnim grupama, a znatan je i doprinos zajedničke Akademije opština koja organizuje seminare usavršavanja za upravu i opštinske političare.

Konferencija gradova, pored toga, vodi aktivnu delatnost **odnosa sa javnošću**. U tu svrhu organizuju se konferencije za štampu posle svake sednice predsedništva, izdaju se saopštenja za štampu o aktuelnim temama i organizuju intervjui i razgovori sa novinarama o raznim temama. Jednom godišnje opštinska glavna udruženja pozivaju se na

Parlamentarno veče, na koje po pravilu dolaze mnogi poslanici, premijer i ministri, državni sekretari i službenici pokrajinske uprave.

Najznačajniji zadatak udruženja sastoji se u **zvaničnom zastupanju gradova** pred pokrajinskom vladom. U pokrajinskom Zakonu o opštinama utvrđeno je da pri donošenju zakona i uredaba koje se tiču opštinskog nivoa mora da se čuje glas opštinskih udruženja. U skladu s tim, u poslovnicima pokrajinske vlade i pokrajinskog parlamenta sadržane su odredbe o učešću glavnih udruženja. Nacrti zakona i drugi propisi moraju se predložiti trima glavnim udruženjima radi zauzimanja stava. Po pravilu, rok za to je jedan mesec. Konferencija od gradova članova ili nadležnih stručnih odbora traži mišljenje i formulisane zahteve kako bi zauzela stav pred pokrajinskom vladom. Pored zvaničnog stava u pisanom obliku, slede i konsultacije na kojima predstavnici glavnih udruženja predložavaju svoje pozicije predstavnicima pokrajinske vlade ili pokrajinskog parlamenta.

Pošto je politički teže doneti odluku protiv jednoglasnog stava glavnih udruženja opština, cilj udruženja je da nastupe što jedinstvenije. Stoga, za opštine u Nemačkoj to znači da svoja shvatanja koordiniraju u svom udruženju, ali to ne menja činjenicu da postoje najrazličitiji interesi (posebno u finansijskom izjednačenju, u nadležnostima ili u pokrajinskom planiranju). Pored toga, Konferencija gradova ima još i brojne druge funkcije koje članovima obezbeđuju velike prednosti (delom monetarne prirode).

ČLANOVI I FINANSIRANJE: Udruženje garantuje veliku meru nezavisnosti u odnosu na državu, što se reflektuje i na način finansiranja – glavna opštinska udruženja finansiraju se iz doprinosa opština članica. Državna sredstva se po pravilu ne koriste, jer bi trajno finansiranje iz državnih sredstava ugrozilo nezavisnost udruženja, koje im je potrebno pri zastupanju njihovih interesa.

Budžet Konferencije gradova Rajnland-Pfalca iznosi oko milion evra. Doprinos koji članice plaćaju prema statusu grada trenutno iznosi 0,63–0,84 centa po stanovniku. Visina doprinosa u odnosu na broj stanovnika je kod svih glavnih opštinskih udruženja utvrđena i prihvaćena od strane svih članica.

Član udruženja je pojedinačan grad ili opština. Konferencija gradova stoga radi kao služba za pružanje usluga, kako za gradonačelnika tako i za upravu i opštinske političare. U važne zadatke kancelarije spada vođenje računa o tome da se Konferencija gradova ne uvuče u rasprave i konflikte u okviru poje-

Povratak na dobrovoljnoj bazi

Migracije su jedno od ključnih pitanja današnjice; procenjuje se da je početkom 2005. godine broj migranata na svetskom nivou bio između 185 i 192 miliona, što čini oko 2,9 odsto ukupnog stanovništva planete – polovinu migranata u svetu čine žene

dinog grada ili opštine i da na taj način postane "sudija".

STRUKTURA I NAČIN RADA: Jednom godišnje održava se **glavna skupština** svih gradova članova a broj glasova svakog grada određuje se prema broju stanovnika. Naime, na svakih 10.000 stanovnika ide jedan glas, a zatim na svakih dodatnih 10.000 još po jedan glas. Svaki grad može glasati samo jednoglasno i odluke se donose tročetvrtinskom većinom. Za takav sistem u velikoj meri zaslužan je vanstranački karakter udruženja. Skupština se svake godine održava u drugom gradu, kako bi se svi gradovi "predstavili" drugim članovima. Organizaciju obavlja kancelarija u dogovoru sa dotičnim gradom.

Udruženjem upravlja **predsedništvo**, koje čine predsedavajući, dva zamenika i deset drugih članova. Predsedništvo se bira nakon opštinskih izbora jednom u pet godina. Njegov sastav je određen u odnosu na mandate koji pojedine partije zajedno imaju u gradovima članovima. Predsedavanje se menja svakih pet godina između dve velike partije. Sednice predsedništva se održavaju svakih šest do osam nedelja, a termini sednica se utvrđuju godinu dana unapred.

Uprkos stranačko-politički utemeljenog sastava predsedništva, diskusije u predsedništvu su stručno orijentisane. Stranačka politika ili lični interesi pojedinih gradova ne igraju gotovo nikakvu ulogu u savetovanjima u Konferenciji gradova. Sednice predsedništva traju po pravilu tri sata. Dokumenti za sednicu se blagovremeno dostavljaju, tako da članovi predsedništva mogu da daju upravi te dokumente na proveru i da im eventualno dodaju komentare.

S obzirom na to da Konferencija gradova zastupa velike gradove i gradove srednje veličine, sve grupe gradova treba da budu saobrazno reprezentovane. Tako je pet pozicija u predsedništvu rezervisano za manje gradove.

Udruženje ima **kancelariju**, koja ima ukupno deset saradnika. To su rukovodilac i njegov zamenik koji se biraju na osam godina. Tu su i tri stručna referenta, kao i pet članova uprave.

Stručnu pripremu odluka predsedništva vrše **stručni odbori**, kojih u Konferenciji gradova pokrajine Rajnland-Pfalz trenutno ima pet. Njih nadgledaju predsedavajući, njegov zamenik i tri referenta. Odbori su sastavljeni prema istim principima kao i predsedništvo – čine ih politički službenici ili članovi saveta – i zasedaju dva puta godišnje. Pored toga, postoji oko 25 **stručnih radnih grupa** otvorenih za svaki grad koje pohađaju radnici u upravi. I ove radne grupe zasedaju po pravilu dva puta godišnje. Kancelarija učestvuje u radu svih radnih grupa, no sednice pripremaju i sprovode sami članovi. ×

Međunarodna organizacija za migracije (International Organization for Migration – IOM) međudržavna je organizacija sa sedištem u Ženevi, osnovana 1951. sa ciljem da pomogne u raseljavanju velikog broja izbeglica posle Drugog svetskog rata. Prva je međudržavna organizacija koja se bavila migracionim pitanjima. Trenutno ima 120 zemalja članica, uključujući Srbiju kao punopravnu članicu od 2001, a 19 država i različitih organizacija ima status posmatrača.

ASISTIRANI DOBROVOLJNI POVRA-TAK: Asistirani dobrovoljni povratak je polje ekspretize IOM-a i kao takav se razvija više od 25 godina. U pomenutom periodu kroz različite IOM-ove programe asistiranog povratka u 160 zemlja porekla dobrovoljno se vratilo više od 2,9 miliona migranata i to uglavnom iz Evrope.

Zahvaljujući donacijama koje su obezbedile Vlade Švajcarske i Velike Britanije, od avgusta 2002. kada je pokrenut program asistiranog dobrovoljnog povratka (AVR – Assisted Voluntary Return) do danas, više od 450 neregularnih migranata je zatražilo pomoć IOM-ove kancelarije u Beogradu. Skoro trećina svih neregularnih migranata koji su bili korisnici ovog programa su maloletna lica bez pratnje.

Program asistiranog dobrovoljnog povratka uspostavlja funkcionalni mehanizam za dobrovoljan, siguran i dostojanstven povratak neregularnih migranata i to kroz savetovanja po pitanju povratka, medicinske preglede, pomoć u transportu, kao i prijem i ostale usluge pre-

ma potrebi i mogućnostima.

Cilj projekta je da pomogne vlade država koje se suočavaju sa ovim problemom da izgrade kapacitete za suzbijanje ilegalnih migracija i krijumčarenja ljudi u regionu Balkana. Takođe, ovim programom se doprinosi smanjivanju broja neregularnih migranata koji su u teškoj situaciji teret za tranzitne i određene zemlje, a smanjuje se i broj ovih vrsta kretanja ka zemljama Zapadne Evrope.

Asistirani dobrovoljni povratak je i za migrante i za države domaćine korisniji nego prisilni povratak utoliko što je human, siguran, dostojanstven, politički korektan i finansijski povoljniji. Osim toga, asistirani dobrovoljni povratak obezbeđuje celovitost programa regularne migracije i nudi brža rešenja za migrante i vlade nego prisilno vraćanje. Programom dobrovoljnog povratka umanjuje se rizik od kršenja ljudskih prava i povećava saradnja između zemalja domaćina i zemalja porekla.

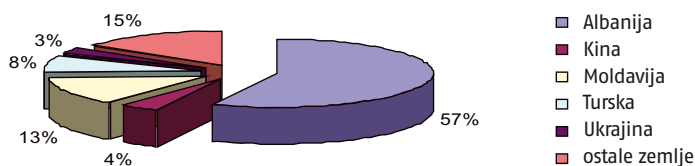
Preduslov za početak bilo kog programa dobrovoljnog povratka jeste akt dobre volje i osnova za kredibilitet ovakvih programa. Po Statutu organizacije, za IOM je akt dobre volje obavezujući, posebno u članu 1. u kome se ističe da IOM neće biti uključen u prinudne povratke.

AVR PROGRAM U OSAM GRADOVA: U okviru programa Asistirani dobrovoljni povratak ilegalnih migranata zatečenih u Republici Srbiji (AVR), koji finansiraju vlade Švajcarske i Velike Britanije, IOM Beograd organizuje semi-

Dobrovoljni povratak i reintegracija državljana Srbije

Osim AVR programa, IOM radi na programima koji se odnose na dobrovoljni povratak i reintegraciju državljana Srbije iz zemalja Zapadne Evrope i kroz te programe asistiranje je približno 13.000 dobrovoljnih povratnika. Najveći broj povratnika zabeležen je iz Švajcarske, Nemačke i Velike Britanije. Svi korisnici dobijaju finansijsku pomoć za reintegraciju, pomoć pri putovanju, pribavljanje putnih isprava, organizovanje i finansiranje letova za povratak ili drugi vid transporta prema potrebi i želji povratnika. Osim toga, za svakog povratnika donosi se pojedinačna odluka za dodelu neke od pomoći prema njegovim potrebama: medicinska i stambena pomoć, prekvalifikacija, profesionalna obuka, finansijska pomoć za otpočinjanje sopstvenog posla i druge. Od avgusta 2000. godine, kada je IOM Beograd započeo aktivnosti koje se odnose na dobrovoljni povratak i reintegraciju, sprovodi se anonimna anketa na ukupnom broju dobrovoljnih povratnika iz zemalja Zapadne Evrope.

Neregularni migranti asistirani kroz AVR program prema zemlji porekla



nare u osam gradova u Srbiji na kojima će se okupiti predstavnici Ministarstva unutrašnjih poslova, Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalne politike, dečijih prihvatnih stanica, nevladinih organizacija i lokalne samouprave.

U martu 2007. godine održani su seminari u Beogradu, Nišu, Vranju, dok će se u aprilu seminari nastaviti u Novom Sadu, Vršcu, Sremskoj Mitrovici, Subotici i Pirotu. Cilj ovih seminara jeste približavanje i sagledavanje fenomena ilegalne migracije, zaštite ljudskih prava i potreba migranata, i poboljšanje sistema upućivanja i procedure za njihov povratak u zemlju porekla u skladu sa najboljom praksom zemalja Evrope.

Predstavnici nevladinog i civilnog sektora iz opština Vranje, Preševo, Bujanovac i Medveđa, kao opština sa najvećim brojem neregularnih migranata koji tranzitiraju preko njihove teritorije, pokazali su posebno zanimanje za ovaj problem. Takođe, predstavnici prihvatnih stanica za decu u Beogradu i Vranju iskazali su potrebu za sistemskim rešavanjem problema ilegalne migracije u koordinaciji programa AVR, lokalnih samouprava i drugih institucija sistema.

Krajnji cilj ovih seminara jeste iniciranje formiranja mreže nevladinog sektora, lokalnih samouprava i civilnog društva koja bi samostalno mogla da nastavi praksu asistiranog dobrovoljnog povratka, kao što je slučaj u Švajcarskoj, Velikoj Britaniji, Nemačkoj i Belgiji.

ISTRAŽIVANJE IOM-a: Na osnovu intervjua sa anonimnim neregularnim migrantima, IOM je tokom 2006. godine prikupio određene informacije vezane za migracione rute, moti-

ve, socioekonomski profil i nameravane krajnje destinacije. Ovakve informacije mogu ukazati na trendove vezane za ilegalne migracije kroz Srbiju i poslužiti u razvoju mnogo efektivnijih odgovora vezanih za preventivne mere i mere pomoći.

Tipičan AVR povratnik je poreklom iz Moldavije, muškarac, neoženjen, pravoslavne veroispovesti, starosne dobi između 20 i 30 godina, bio je u tranzitu kroz Srbiju do Italije, zemlje krajnje destinacije, i izrazio je želju da se vrati u zemlju porekla.

Rezultati istraživanja pokazuju sledeće:

- 90% izjavilo da nikada nije bilo u inostranstvu
- 95% isključivo govori maternji jezik
- 100% napustilo zemlju porekla zbog lošeg materijalnog stanja i loših životnih uslova
- Pre puta su platili između 200 i 1000 evra a na krajnjoj destinaciji morali bi da plate dodatnih 2000 do 7000 evra. Ovi iznosi zavise od udaljenosti zemlje porekla. Takođe, tokom puta morali su dodatno da plate hranu, smeštaj, prevoz ili pratnju tokom ilegalnog prelaska granice.
- 57% migranata je izjavilo da nijednu granicu nije prešlo legalno, 15% da je legalno prešlo samo neke granice, 12% – svaku i 16% – nije znalo
- 39% migranata je upućeno od strane Prihvatilišta za strance, 49% – Odeljenja za strance, 10% – ambasade i 2% se lično obratilo IOM-u za asistenciju
- 52% su bila maloletna lica bez pratnje, 44% muškarci i 4% žene.
- 51% migranata potiče iz siromašnih porodi-

O IOM-u

Privržena načelu da su "humane i uređene migracije korisne i za migrante i za društvo", Međunarodna organizacija za migracije IOM saraduje sa migrantima, vladama i društvima na prevazilaženju izazova i promociji pozitivnih vrednosti migracija za sve. Zahvaljujući globalnoj mreži svojih kancelarija i višedecenijskom iskustvu, kao i mnogobrojnim partnerima u oblasti pomoći i razvoja, IOM aktivno deluje na rešavanju operativnih izazova migracija, boljem razumevanju problematike migracija, podsticanju društvenog i privrednog razvoja kroz migracije, poštovanju ljudskog dostojanstva, na zaštiti migranata, unapređenju partnerstva, dijaloga i saradnje u oblasti migracija.

Maloletni povratnici

U februaru 2006. godine IOM-u Beograd upućena je prva grupa maloletnih lica bez pratnje i od tada do danas 102 maloletna lica asistirano je kroz ovaj program. Maloletna lica bez pratnje bila su smeštena u Zavodu za vaspitanje dece i omladine OJ Prihvatilište i prihvatna stanica u Beogradu, Domu za decu "Mika Antić" u Novom Sadu i Domu za decu u Somboru. Zaposleni u pomenutim prihvatnim stanicama, bez obzira na sve poteškoće sa kojima se suočavaju tokom svog rada, pružili su deci adekvatnu brigu i negu, u skladu sa njihovim najboljim interesom i pravima deteta. Problem sa kojim sa suočavaju zaposleni u ovim ustanovama je pre svega nedostatak smeštajnih kapaciteta materijalnih sredstava neophodnih za adekvatan rad sa ovakvim grupama.

ca, 29% iz veoma siromašnih, 17% iz prosečnih i 3% migranata nije moglo da proceni materijalno stanje svojih porodica u zemlji porekla

- 90% migranata je imalo završenu osnovnu školu, 7% srednje obrazovanje i 3% više ili visoko
- U 48% slučajeva zemlja željene krajnje destinacije je Italija, 22% Švajcarska, 15% Velika Britanija
- U 4% slučajeva zemlja krajnje destinacije bila je Srbija
- 57% migranata je izjavilo da im je obećan posao na krajnjoj destinaciji, dok je 20% migranata želelo da nastavi dalje školovanje
- 85% migranata ima bliske rođake na željenoj krajnjoj destinaciji koji bi ih prihvatili i pomogli im.
- 83% je izjavilo da više nikada ne bi krenuli na put ilegalno, 10% – da bi, ali na legalan način, i 7% – da bi ponovo krenuli ilegalno bez obzira na posledice.

Tamara Vučenović

AVR Koordinator, IOM Beograd



SEMINAR O ASISTIRANOM DOBROVOLJNOM POVRAKU U BEOGRADU

INFO CENTAR ZA ZAŠTITU ŽIVOTINJA

Sigurna kuća za pse lutilice

Iz budžeta Grada Beograda izdvojeno je 7.110.000 dinara radi otvaranja i opremanja Info centra za zaštitu životinja

Info centar za zaštitu životinja u našoj zemlji, otvoren 14. marta ove godine, građanima Beograda pružaće informativnu i savetodavnu pomoć u oblasti držanja i zaštite životinja. Ovim jedinstvenim centrom rukovodiće Organizacija za poštovanje i brigu o životinjama ORCA, u ime Beogradskog saveza za zaštitu životinja. Info centar je otvorio Nenad Bogdanović, gradonačelnik Beograda.

Imajući u vidu da je informisanje i edukacija građana, pre svega kada je reč o odgovornom vlasništvu, od presudnog značaja za sprovođenje Strategije za rešavanje problema pasa lutilica na teritoriji Grada Beograda (usvojene u martu prošle godine), iz budžeta Grada Beograda izdvojeno je 7.110.000 dinara radi otvaranja i opremanja Info centra za zaštitu životinja. Cilj Strategije je da se na efikasan i human način zaustavi dalji rast populacije pasa lutilica sprovođenjem hitnih mera, i izgradi sistem za trajnu kontrolu i smanji broj pasa lutilica na teritoriji grada.

ZAKON O DOBROBITI ŽIVOTINJA: U skladu sa Strategijom, inicirano je donošenje zakona o dobrobiti životinja čiji je Nacrt urađen i prošao je javnu raspravu, a kojim se pre svega jasno definišu prava i obaveze vlasnika životinja, držanje opasnih životinja, kao i sam postupak sa napuštenim životinjama. U toku je izrada gradske Odluke o držanju i zaštiti životinja, koja će biti predmet razmatranja od strane odbornika nakon usvajanja pomenutog zakona.

Istraživanje

SKGO i ORCA će u saradnji sa gradovima i opštinama u Srbiji, sprovesti istraživanje i izraditi Nacionalnu strategiju za rešavanje problema napuštenih životinja na osnovu prikupljenih informacija i dosadašnjih iskustava iz zemlje i sveta.

Ova strategija će pomoći lokalnim samoupravama da odgovorno pristupe rešavanju problema napuštenih životinja, odnosno da preduzmu preventivne mere kojima bi se sprečio nekontrolisan porast broja kućnih ljubimaca.



Za adaptaciju i rekonstrukciju objekta u Ovči, kao i za samu sterilizaciju za ovu godinu, iz budžeta grada izdvojeno je 5,2 miliona dinara. Vršiti se sterilizacija, vakcinacija i obeležavanje napuštenih pasa i pasa u privatnim prihvatilištima, ali i obeležavanje pasa poznatih vlasnika. U prethodnom periodu 1286 napuštenih pasa je sterilisano, obeleženo i vakcinisano, dok je zbog agresivnosti, kao i zbog neizlživih bolesti, 634 odrasla psa i određen broj štenadi eutanaziran. Naravno, ova aktivnost se nastavlja i planirano je da se preuređenjem samog objekta u Ovči stvore uslovi kako bi broj sterilisanih pasa bio veći.

Za obeležavanje, odnosno mikročipovanje napuštenih pasa, pasa u prihvatilištima, ali i pasa poznatih vlasnika, iz budžeta grada izdvojeno je 13.140.000 dinara, za nabavku i ugradnju 15.000 mikročipova. Na ovaj način Beograd želi da pomogne vlasnicima pasa da ispune svoju zakonsku obavezu i registruju, odnosno obeleže svoje pse. Ovo je jedan od bitnih elemenata strategije i uvođenja reda u ovoj oblasti. Izrada jedinstvene baze podataka započeta je masovnom sterilizacijom, ali i kroz aktivnost grada, da i pored zakonske obaveze omogući vlasnicima da besplatno obeleže svoje kućne ljubimce. Do sada je obeleženo oko 3200 pasa poznatih vlasnika.

GROBLJE ZA KUĆNE LJUBIMCE: Urađen je projekat Program izgradnje i organizacije rada prihvatilišta za napuštene pse i mačke na teritoriji grada Beograda, za šta je grad izdvojio 2,4 miliona dinara i u skladu sa tim započeo se sa izradom plansko-urbanističke dokumentacije. Grad je spreman i dalje da finasira proširenje kapaciteta privatnih prihvatilišta koja žele da se uključe u sprovođenje gradske strategije. Podsećamo da je prihvatilištu Riska iz

ORCA učionica

U saradnji sa Gradskom upravom, nevladinim organizacijama, građanima i medijima, Info centar će redovno informisati javnost o sprovođenju Strategije rešavanja problema pasa lutilica, pronalaziti izgubljene/nađene životinje, udomljivati napuštene životinje, pružati pravne savete u vezi sa držanjem i zaštitom životinja, pružati veterinarske savete u oblasti očuvanja i unapređivanja zdravlja životinja, davaće podršku građanima u pravcu osnivanja NVO-a za zaštitu životinja.

ORCA učionica je još jedan segment rada Info centra. Ona će obuhvatati radionice za decu na temu odgovornog odnosa prema životinjama, vannastavne sekcije o životinjama za zainteresovanu decu, radionice na temu odgovornog vlasništva, za vlasnike pasa i mačaka, kurseve za vaspitače i nastavnike u vezi sa vaspitanjem i obrazovanjem o dobrobiti životinja, trening-kurseve za radnike zaposlene u prihvatilištu. Telefon Info centra: 011 3030 303, www.orca.org.yu

budžeta grada prošle godine odobreno 2,5 miliona dinara.

Ove godine planirana je gradnja groblja za kućne ljubimce, a zajedno sa Upravom za veterinu i zajedničko investiranje u nabavku i instaliranje savremene spalionice za uništavanje organskih otpadnih materija.

Rano je govoriti o smanjenju populacije napuštenih pasa, ali je sigurno da je u skladu sa preduzetim merama a posebno masovnom sterilizacijom i obeležavanjem napuštenih pasa, ali i obeležavanjem pasa poznatih vlasnika, započeo proces zaustavljanja daljeg rasta populacije napuštenih pasa.

Posebno je važna edukacija mlade populacije. Tako je Ministarstvo prosvete i sporta prihvatilo inicijativu da se u nastavni plan i program uključi i obrazovanje i vaspitanje o dobrobiti životinja. Beogradska koalicija za zaštitu životinja je u saradnji sa Sekretarijatom za obrazovanje sprovela 23 radionice za decu školskog uzrasta i 17 radionica u predškolskim ustanovama. Sem toga, u sklopu medijske kampanje STB će u drugoj polovini januara otpočeti sa emitovanjem specijalne emisije o sprovođenju strategije, dok se spotovi koji promovisu udomljavanje životinja odskora emituju na istoj televiziji. ×

Vladimir Marković,

član Gradskog veća Beograda i predsednik Komisije za sprovođenje Strategije

PROJEKTI SKGO

Strategija razvoja socijalne zaštite

Projekat podrške sprovođenju Strategije razvoja socijalne zaštite sprovodi Ministarstvo rada zapošljavanja i socijalne politike, preko Fonda za socijalne inovacije i Stalne konferencije gradova i opština, uz finansijsku podršku Odeljenja za međunarodni razvoj Vlade Velike Britanije i Ministarstva inostranih poslova Kraljevine Norveške. Cilj projekta je da "pilotira" proces unapređenja lokalnih i međuopštinskih (regionalnih) usluga socijalne zaštite kroz poboljšano planiranje, finansiranje i praćenje usluga socijalne zaštite na nivou lokalne samouprave.

U periodu od januara do kraja marta ove godine učinjeno je nekoliko koraka u realizaciji projekta: formirana je jedinica za implementaciju projekta pri Ministarstvu rada, zapošljavanja i socijalne politike, i izvršena je selekcija šest mentora koji će od aprila do decembra pružiti tehničku podršku izabranim opštinama u realizaciji projektnih ciljeva. Konkursne komisije, sastavljene od stručnjaka i predstavnika raznih državnih, donatorskih i nevladinih organizacija i institucija izvršile su selekciju prispelih prijavi.

Opštine koje su odabrane za učešće u projektu su: Jagodina (zajedno sa opštinama Paraćin, Čuprija, Svilajnac, Despotovac i Rekovac), Bor, Kikinda, Valjevo, Loznica, Čačak, Knjaževac, Vršac (zajedno sa opštinama Plandište, Bela Crkva, Alibunar), Kanjiža, Kruševac, Zrenjanin, Zaječar (sa Soko Banjom), Stara Pazova, Ivanjica i Subotica. Projekat će trajati do septembra 2009. godine.

Aktivnosti koje će tom prilikom sprovesti Stalna konferencija gradova i opština mogu se grupisati u nekoliko glavnih celina: prikupljanje, publikovanje i diseminacija primera dobre prakse, iskustava i materijala nastalih tokom realizacije projekta prema široj javnosti i opštinama koje u njemu ne učestvuju; diskusija o toku projekta, kao i eventualne inicijative i predlozi zakonskih rešenja koja tokom projekta mogu nastati, na sednicama organa Stalne konferencije gradova i opština (Predsedništvo, Odbor za socijalnu politiku, Odbor za lokalnu samoupravu i lokalne finansi-

je); organizovanje nekoliko okruglih stolova koji će okupljati sve učesnike na projektu u cilju razmene iskustava i unapređivanja rada; podrška tekućim aktivnostima svih partnera na projektu i

pilot-opštinama; istraživanje o uticaju projekta na lokalne partnere; završna konferencija sa komponentom odabira primera najbolje prakse u domenu socijalne politike.

Jačanje građanskog učešća na lokalnom nivou

Generalni sekretar Stalne konferencije gradova i opština (SKGO) Đorđe Staničić i zamenik direktora Švajcarske kancelarije za saradnju u Beogradu Olivije Bove potpisali su u martu ugovor o implementaciji druge faze projekta "Podrška jačanju građanskog učešća na lokalnom nivou". Projekat u vrednosti od 103 miliona dinara finansira vlada Švajcarske i planirano je da traje do januara 2010. godine.

Druge faze projekta je nastavak uspešno izvedene prve faze, čiji je glavni rezultat izrada Dokumenta "Neposredno učešće građana u javnom životu na lokalnom nivou". Osnovni cilj novog projekta je implementacija preporuka koje su istaknute u Dokumentu, kao i podrška razvijanju odgovorne lokalne samouprave koja je sposobna da uključuje građane u lokalne procese.



DRUGA FAZA PROJEKTA: ĐORĐE STANIČIĆ, SKGO I OLIVIJE BOVE, ŠVAJCARSKA KANCELARIJA ZA SARADNJU

Aktivnosti će se sprovesti na nacionalnom i lokalnom nivou. Na nacionalnom nivou biće prevashodno usmerene ka izradi modela novog Zakona o referendumu i narodnoj inicijativi, predloga amandmana na Zakon o lokalnoj samoupravi i izradi modela lokalnih pravnih akata. Pored toga, predviđeno je i sprovođenje raznih informativnih i medijskih aktivnosti u cilju informisanja građana i daljeg širenja svesti u društvu o potrebi njihovog uključivanja. Aktivnosti na lokalnom nivou predstavljaju primenu principa građanskog učešća u praksi i unapređenje lokalnog pravnog okvira za to, u pilot-opštinama koje će biti deo projekta.

Ovaj projekat čini samo jedan deo inicija-

tiva i aktivnosti koje sprovodi SKGO kao nacionalna asocijacija gradova i opština u Srbiji i Švajcarska kancelarija za saradnju u Beogradu (SDC), koja ispred švajcarskog naroda pomaže Srbiju. SKGO čiji su članovi svi gradovi i opštine u Srbiji, već duži niz godina aktivno zastupa interese lokalne samouprave pred državnim organima i sprovodi mnoge projekte u oblastima od značaja za lokalnu samoupravu, poput jačanja kapaciteta administracija, lokalnih organa, strateškog planiranja i razvoja i dr. SDC je u Srbiji fokusiran na saradnju u okviru četiri domena: lokalnu upravu, javnu infrastrukturu, obrazovanje i razvoj privatnog sektora.

Uporedna procena kapaciteta jedinica lokalne samouprave

Prve dve, od ukupno deset poseta u okviru projekta "Uporedna procena kapaciteta jedinica lokalne samouprave", koji se realizuje u okviru programa "Jačanje lokalne samouprave u Srbiji" uz podršku Saveta Evrope i Evropske agencije za rekonstrukciju, održane su u Trsteniku i Valjevu.

Nakon uvida u strateška dokumenta opština, obavljani su razgovori sa predsednikom, zamenikom, članovima veća, direktorima javnih preduzeća, predstavnicima mesnih zajednica, nevladinih organizacija i biznis sektora. U sklopu poseta opštinama organizovane su i posete nekim javnim preduzećima, vrtićima i školama. Nakon četiri dana prikupljanja materijala, Tim za uporednu procenu je u obe opštine, pred širim krugom zainteresovanih, predstavio domaćinima rezultate do kojih je došao: snage na kojima bi opštinsko rukovodstvo moglo graditi budućnost svoje opštine i izazove sa kojima se treba suočiti.

Opštine Trstenik i Valjevo su sada u prilici da na osnovu preliminarnih rezultata započnu sa izradom i primenom plana unapređenja svog funkcionisanja, a uskoro će dobiti i finalne, detaljne izveštaje o proceni Tima kolega. Nakon prve posete, značajno se povećalo interesovanje opština za učešće u projektu, tako da je sada popunjen broj od deset opština, a posete će biti organizovane u sledećim opštinama: Gradska opština Medijana (Niš), od 23. do 26. aprila, Užice, Čoka, Krupanj, Veliko Gradište, Pećinci, Negotin i Lajkovac. ×



SLOVENAČKI POSLOVNI CENTAR

SREMSKA MITROVICA – Kompanija TUŠ iz Novog Mesta zakupila je na licitaciji 1,8 ha zemljišta u sremskomitrovačkom naselju Kamenjar, sa namerom da izgradi poslovni centar površine 3000 m². Slovenačka kompanija zakupila je zemljište na 99 godina po ceni od 5,5 miliona dinara. Planirano je da radovi na izgradnji poslovnog centra počnu u maju, da se otvori oko 90 novih radnih mesta, a završetak radova očekuje se krajem septembra ili početkom oktobra.

SAJAM ZAPOSŁJAVANJA

RAKOVICA, NEGOTIN – Oko 2500 građana posetilo je Sajam zapošljavanja u Opštini Rakovica na kome im je ponuđeno 150 radnih mesta. Nezaposleni ili oni koji žele da promene posao mogli su odmah da popune prijave sa radnim biografijama i da razgovaraju sa potencijalnim poslodavcima o uslovima zapošljavanja. Na kraju Sajma zapošljavanja, evidentirano je 2100 popunjenih radnih biografija. Sličan sajam, treći po redu, održan je i u Negotinu, gde su se okupili 73 poslodavca i blizu 1000 nezaposlenih lica.

ŠKOLA ZA PREKVALIFIKACIJU

TITEL – U Titelu je počela sa radom škola za prekvalifikaciju nezaposlenih lica, u zanimanje – mehaničar rashladne i grejne tehnike. Na inicijativu nemačkog državljanina, Gotfrida Vagnera – inače rođenog Titeljanina, Opština Titel i Komitet za pomoć nemačke Evangelističke crkve pokrenuli su ovaj projekat vredan 50.000 evra, uz podršku grada Nifern i Ministarstva za privrednu saradnju Nemačke. Prikupljanje sredstava i dobijanje neophodne dokumentacije za uvoz alata i opreme koja je lična donacija gospodina Vagnera, pomogao je Sekretarijat za upravu, propise i nacionalne manjine AP Vojvodine.

FOKUS VOJVODINA

SUBOTICA – Gradonačelnik Geza Kučera je sa saradnicima boravio u radnoj poseti Holandiji organizovanoj u okviru projekta "Fokus Vojvodina". Osim posete partnerskom gradu Zvoleu, subotička delegacija se u Briselu susrela sa Terezom Sobieski, šeficom jedinice za Srbiju i Crnu Goru pri Evropskoj komisiji, Albertom Kamaratom, predstavnikom političkog odseka za Srbiju, Doris Pak, članicom Evropskog parlamenta i predsednicom delegacije za odnose sa Jugoistočnom Evropom, i sa predstavnicima ambasade Srbije u Hagu. Na ovim sastancima bilo je reči o mogućnostima i zadacima lokalnih samouprava u procesu približavanja Evropskoj uniji. Gradonačelnik Kučera je ove susrete ocenio kao izuzetno korisne, a kako je

rekao, među konkretnim rezultatima su i dogovori o sufinansiranju izgradnje malih fabrika vode od strane Holandije. Inače, u projekat "Fokus Vojvodina" uključene su vojvođanske opštine Bač, Bela Crkva, Indija i Subotica, a njegov cilj je povećanje učešća građana kroz interaktivnu politiku u lokalnim multietničkim sredinama.

NOVA INDUSTRIJSKA ZONA

OBRENOVAC – Zahvaljujući sredstvima iz Nacionalnog investicionog plana u iznosu od 1,3 miliona evra započeta je izgradnja i obnova infrastrukture za formiranje industrijske zone u opštini Obrenovac na površini od 30 hektara. Napravljen je pravilnik o dodeli parcela investitorima uz mogućnost višegodišnje otplate, pri čemu je prednost data programima koji otvaraju više novih radnih mesta. U narednih pet godina očekuje se otvaranje oko 3000 novih radnih mesta.

DAJMO ŠANSU ŽIVOTU

ZEMUN – Opština Zemun i "Analaf centar za natalitet i zaštitu zdravlja" pokrenuli su projekat "Dajmo šansu životu", koji omogućava trudnicama da obave besplatan ultrazvučni pregled. Najnovija tehnologija i 4D ultrazvučni aparati omogućavaju trudnicama da prvi put u desetoj nedelji trudnoće vide svoje nerođeno dete. U okviru savetovašta, buduće mame dobiće i sve potrebne informacije vezane za očuvanje trudnoće i pravilan razvoj bebe. Opština Zemun problem nataliteta prepoznaje kao osnovni nacionalni problem i u skladu sa svojim mogućnostima čini sve da pomogne njegovom rešavanju.

SANACIJA ŠKOLE

KUPINOVO – U okviru Stalne konferencije gradova i opština realizovan je projekat sanacije škole u Kupinovu i tim povodom Opštinu Pećinci posetili su Andreas Cobel, ambasador Nemačke, i dr Zigrifrid Brenke, iz GTZ-a. U školi je zamenjen potpuno zastareo sistem grejanja, kao i stara stolarija, koja nije imala gotovo nikakvu izolaciju. Ambasador Nemačke u Srbiji je rekao da se iz ovog primera saradnje jasno može prepoznati koliko je Nemačkoj važno pitanje energetske politike, a dr Brenke je poručio da je energetska sanacija škole u Kupinovu samo jedna od ukupno 43 investicione mere koje su ostvarene u poslednje tri godine.

Predsedavajući Stalne konferencije gradova i opština Željko Ožegović je naglasio da je u školu uloženo 20.000 evra nemačkih donatora i isto toliko sredstava Opštine Pećinci i Izvršnog veća Vojvodine.

ELEKTRONSKA UPRAVA

NOVI BEČEJ – Predstavnik danskog grada Arhusa Fleming Mejer, predsednik Opštine Novi Bečej Milivoj Vrebalov i menadžer projekta Tibor Balo pustili su u rad novi sistem elektronske uprave (www.novibecej.org.yu). Projekat uvođenja elektronske uprave realizovan je u proteklih nekoliko meseci u saradnji sa gradom Arhusom, kroz Exchange program, i vredan je 74.000 evra. Prema rečima projekat menadžera, ovaj projekat obezbediće građanima bolji pristup informacijama o radu Opštinske uprave, pomoći im u svakodnevnim potrebama i poboljšati kvalitet usluga, a procedure potražnje identifikacione dokumentacije učiniti jednostavnijim i jeftinijim (E portal). U okviru projekta kupljen je i softver za elektronsku upravu, za urbanizam i naplatu, za elektronsku evidenciju radnog vremena službenika, kao i za praćenje ulazaka i izlazaka iz zgrade Opštine. Pošto u Novom Bečeju još uvek samo oko 10 odsto građana koristi internet, izrađena je i štampana brošura koja će građanima olakšati korišćenje novog sistema.

BOLJI DANI ZA STARE

PLANDIŠTE – U toku je implementacija međuopštinskog projekta "Međuopštinskom saradnjom do pomoći u kući". Nosilac projekta je Centar za socijalni rad Plandište u saradnji sa istom ustanovom iz Vršca. Cilj ovog projekta, koji finansijski podržavaju Vlada Republike Srbije i Fond za socijalne inovacije u saradnji sa Evropskom agencijom za rekonstrukciju i Ujedinjenim nacijama, jeste unapređenje položaja starih i iznemoglih lica. Projekat je vredan ukupno 2,950 miliona dinara. Nakon godinu dana, lokalna samouprava postaraće se za njegovu održivost tako što bi preuzela plaćanje geronto-domaćica.

STOP NASILJU NAD ŽENAMA

PALILULA – "Stop nasilju nad ženama" naziv je tribine održane marta u Opštini Palilula u okviru kampanje Saveta Evrope, a u organizaciji Saveta za rodnu ravnopravnost i Saveta za borbu protiv nasilja u porodici. Učesnici tribine govorili su o problemima koje izaziva nasilje u porodici, o preprekama sa kojima se susreću tokom njihovog rešavanja i o projektu "Povežimo zajednicu" čija je realizacija u toku. Na Paliluli od 1999. godine postoji sklonište za žene i decu žrtve nasilja koje je do ove godine finansirala Vlada Švedske posredstvom fondacije "Žena ženi", međutim, u narednom periodu predstoji akcija za pronalaženje novih donatora. Kroz palilulsko sklonište prošlo je više stotina žena i dece, ne samo sa Palilule već iz cele Srbije i bivših jugoslovenskih republika. ×

VREME

Copyright © 1997–2005 Vreme

PDF izdanje razvili: Saša Marković i Ivan Hrašovec

obrada: Marjana Hrašovec